

Asia: VN/22263/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kilpailulain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kilpailulain muuttamisesta.

Kuntaliitto pitää kilpailuneutraliteettia koskevan sääntelyn ja kilpailuneutraliteetin toteuttamista edistävien menettelytapojen ja valvonnan kehittämistä tärkeänä.

Kilpailuneutraliteetin sääntelyn toimeenpanoa edistävien menettelyjen tulisi olla hallinnollisesti mahdollisimman yksinkertaisia. Sääntelyn selkeys ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston säännöksiä noudattamisen edistämiseksi tapahtuva säännönmukainen viestintä ja viraston antamat käytännön ohjeet ja suuntaviivat tulisivat olla mahdollisimman selkeitä, koska ne lain ja sen esitöiden ohella edistävät sääntelyn noudattamisen edellytyksiä vaikuttavasti ja laaja-alaisesti. Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on merkittävä rooli kilpailuneutraliteetin merkityksen tiedottamisessa ja yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta.

Käsityksemme mukaan kunnilla ja muilla toimijoilla on tarve mahdollisimman käytännön läheiseen ja helposti ymmärrettävään tietoon sääntelyn soveltamisesta eri tilanteissa muuttuvassa toiminta- ja sääntely-ympäristössä.

Kuntaliiton käsityksen mukaan esitysluonnoksen ehdotukset sääntelyn muuttamiseksi ovat pääsääntöisesti käytännönläheisiä ja lähtökohtaisesti toteuttamiskelpoisia myöhemmin esitetyin tarkennuksin.

Kuntaliitto pitää tärkeänä ja perusteltuna, ettei esitysluonnos pidä sisällään seuraamusmaksujärjestelmää muun muassa Kuntaliiton aikaisemmin antamassaan lausunnossa ja ministeriön aikaisemmin laatimassa arviomuistiossa esitettyjen seikkojen vuoksi. Seuraamusmaksun säätämisen sijaan neutraliteettivalvonnan tehokkuutta on tarkoituksenmukaisinta kehittää

esitysluonnoksessa esitettyjen muutosehdotusten kautta aiheuttamatta merkittävää haittaa nykyisin hyvin toimivalle ensisijaisesti neuvottelumennettelyyn rakentuvalle oma-aloitteiselle kilpailuneutraliteettihäiriön korjaamiselle.

Kuntaliitto ei myöskään kannata arviomuistiossa esitettyä mahdollisuutta kerätä tietoja julkisyhteisöjen määräysvallassa olevien yhtiöiden toiminnasta, kirjanpidon eriyttämisen toteuttamisesta ja markkinaehtoisesta hinnoittelusta valtakunnalliseen tietorekisteriin. Kuntaliitto pitää hyvä, ettei kilpailulain muutosehdotukseen sisälly sitä koskevia ehdotuksia, koska tarkoin on muun muassa arvioitava tiedon keräämisen tarkoituksenmukaisuutta, siitä aiheutuvia kustannuksia suhteessa hyötyihin ja mitä varten ja ketkä kyseisiä tietoja voisi hyödyntää ja missä muodossa sekä laajuudessa tietoja voitaisiin luovuttaa niihin oikeutetuille.

Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva taloudellinen toiminta

Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan käsite on keskeinen kilpailuneutraliteettisääntelyn soveltumista määrittelevä tekijä, mutta sen sisällöstä ei ole olemassa sääntelyä. Sen sijaan voimassa olevissa kuntalain 126 §:n 2 momentissa ja hyvinvointialueesta annetun lain 132 §:n 2 momentissa on säädetty siitä, milloin kyseessä ei ainakaan ole kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva taloudellinen toiminta.

Kilpailulakiin lisättävä uusi 30 b § ei vaikuttaisi mainittuihin kuntalain ja hyvinvointialueesta annetun lain säännösten soveltamiseen, vaan sääntelyt täydentäisivät toisiaan.

Käsitettä koskevan pykälän lisääminen kilpailulakiin on perusteltua sen vuoksi, että voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole lainkaan kilpailutilanteessa markkinoilla koskevaa määritelmää eikä sääntelyä siitä, millaisen valtion tai sen määräysvaltaan kuuluvan yksikön harjoittaman taloudellisen toiminnan ei ainakaan katsottaisi tapahtuvan kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kilpailulain 30 b:n 1 momentin mukaan kunta, kuntayhtymä, hyvinvointialue, hyvinvointiyhtymä, valtio taikka niiden määräysvaltaan kuuluva yksikkö harjoittaisi taloudellista toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla tarjotessaan tavaroita ja palveluja samoilla markkinoilla, joilla myös yksityiset toimijat tarjoavat tai voisivat tarjota vastaavia tavaroita tai palveluja.

Säännöksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan pelkkä teoreettinen mahdollisuus yksityisen tarjonnan ilmaantumiseen markkinoille ei tarkoita sitä, että kyseessä olisi kilpailuneutraliteettisääntelyn piiriin kuuluva toiminta. Sen sijaan kyseessä tulisi olla todennäköinen mahdollisuus sille, että markkinoille voisi tulla vastaavaa yksityistä tarjontaa. Tarjouskilpailuun osallistuminen tarkoittaisi lähtökohtaisesti sitä, että julkisyhteisö ja sen määräysvallassa oleva yksikkö toimii yksityisen elinkeinotoiminnan kanssa samoilla markkinoilla. Hankintalain sidosyksikön ulosmyynnissä olisi lähtökohtaisesti kyse kilpailutilanteessa markkinoilla harjoitetusta taloudellisesta toiminnasta.

Kilpailulain 30 b §:n 2 momentissa säädettäisiin siitä, milloin kunta, kuntayhtymä, hyvinvointialue, hyvinvointiyhtymä, valtio taikka niiden määräysvaltaan kuuluva yksikkö ei ainakaan harjoita taloudellista toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla. Momentin luettelossa tarkoitetuissa tilanteissa olisi kyse vastaavista tilanteista kuin voimassa olevia kuntalain 126 §:n 2 momentin ja hyvinvointialueesta annetun lain 131 §:n 2 momentin 1–3 kohdissa. Kilpailulakiin esitettävä sääntely

olisi siten jossain määrin päällekkäistä mainittujen kuntalain ja hyvinvointialueesta annetun lain säännösten kanssa. Kuntalaissa ja hyvinvointialueesta annetussa laissa olevien sääntelyiden säilyttäminen muuttumattomina on kuitenkin perusteltua kuntia ja hyvinvointialueita koskevien sääntelyiden pirstaloitumisen välttämiseksi ja niiden informatiivisuuden säilyttämiseksi. Ehdotetussa 30b §:ssä tulisi selvyuden vuoksi todeta, että kyse ei ole kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvasta toiminnasta jos kyse on kuntalain 49 §:n mukaisesta yhteistoiminnasta eikä kyse ole hankintalain mukaan kilpailutettavasta toiminnasta.

Säännöksellä ei ole tarkoitus laajentaa kilpailuneutraliteettisääntelyn piiriin kuuluvaa toimintaa tai KKV:n toimivaltaa siitä, millaiseksi se on alun perin tarkoitettukin vaan selkeyttää sitä, milloin ja miltä osin lakiin perustuvat tehtävät jäävät kilpailuneutraliteettisääntelyn soveltamisalan ulkopuolelle ja milloin ne taas tulevat sääntelyn piiriin. Momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan muun muassa, että sellaiset tehtävät, jotka jättävät julkisyhteisölle runsaasti harkintavaltaa tehtävän tai palvelun toteuttamistavan, sisällön tai laajuuden suhteen, mutta joiden hoitaminen joka tapauksessa perustuu laissa säädettyyn velvoitteeseen tai järjestämisvastuuseen, eivät jatkossakaan tulisi kilpailuneutraliteettisääntelyn asettamien velvoitteiden ja KKV:n valvontatoimivallan piiriin. Tällaisia runsaasti harkintavaltaa jättäviä, mutta neutraliteettisääntelyn soveltamisalan ulkopuolelle jääviä lakisäätteisiä tehtäviä ovat esimerkiksi palvelut, joita kunnat tuottavat liikuntalain (390/2015) tai kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (166/2019) nojalla.

Esitettävällä täsmennyksellä KKV:n puuttumistoimivalta saatettaisiin vastaamaan tarkemmin sitä, millaiseksi se on kilpailulain 4 a luvun säätämisen yhteydessä tarkoitettu.

Kuntaliitto pitää perusteltuna, että kilpailulaissa määritellään kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan käsite ja käsite on ehdotuksessa määritelty asianmukaisella tavalla.

Kuntaliitto pitää erityisen tärkeänä, että kilpailulain kilpailuneutraliteettia koskevaan 4 a luvun sääntelyyn tehtävistä lisäyksistä huolimatta kunta- ja hyvinvointialuealaeissa säilyy jatkossakin tarkemmat säännökset niiden toiminnasta kilpailutilanteessa markkinoilla sekä yhtiöittämisvelvollisuutta koskevista poikkeustilanteista ja niissä sovellettavasta markkinaehtoisen hinnoittelun vaatimuksesta eikä kilpailulakiin lisättävä uusi säännös vaikuttaisi mainitun kuntalain säännösten soveltamiseen, vaan sääntelyt täydentäisivät toisiaan.

Kuntaliitto pitää selventävänä, että säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on nyt selkeästi todettu mitkä ovat ne oikeudelliset perusteet, minkä vuoksi palvelut, joita kunnat tuottavat esimerkiksi liikuntalain ja kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain nojalla jäävät kilpailuneutraliteettisääntelyn soveltamisalan ulkopuolelle.

Markkinaehtoisen toiminnan vaatimus

Kilpailulain 30 b §:n 3 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta varmistaa, että harjoittaessaan taloudellista toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla kunnan, kuntayhtymän, hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän, valtion tai niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön on toimittava markkinaehtoisesti tai siten, ettei toiminta vääristä tai ole omiaan vääristämään terveen ja toimivan

kilpailun edellytyksiä markkinoilla taikka estä tai ole omiaan estämään terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun syntymistä tai kehittymistä.

Markkinaehtoisesti toimimisella tarkoitettaisiin sitä, että julkisyhteisö tekee liiketoimintaa koskevat ratkaisut vastaavin perustein ja edellytyksin kuin yksityinenkin elinkeinonharjoittaja vastaavissa olosuhteissa tekisi. Keskeisin markkinaehtoista toimintaa ohjaava tavoite on pyrkimys pidemmällä aikavälillä kannattavaan liiketoimintaan. Tämä tavoite ohjaa päätöksentekoa esimerkiksi tuotanto- ja investointipäätöksissä sekä rahoitus- ja hinnoitteluratkaisuissa. Markkinaehtoinen hintataso tarkoittaisi siten sitä hintatasoa, jonka määrittelyssä on otettu huomioon vastaavat tekijät kuin mitä vastaavia hyödykkeitä tarjoavan yksityisen toimijan on otettava huomioon määrittäessään omien hyödykkeidensä hintatasoa. Rahoitustoimenpiteiden osalta markkinaehtoisesti toimiminen tarkoittaisi vastaavasti sitä, ettei julkisyhteisö saisi tukea määräysvallassaan olevaa yksikköä sellaisessa laajuudessa, johon tavanomainen markkinaehtoisesti toimiva sijoittaja ei olisi valmis ryhtymään.

Säännöksen perusteluissa on hyvin kuvattu miten markkinapuutetilanne vaikuttaa markkinaehtoisen toiminnan vaatimukseen. Markkinapuutetilanteissa, eli tilanteissa, joissa markkinoilla ei ole kilpailua eikä kilpailijoiden ilmaantumista voida pitää todennäköisenä, vaikka sinällään kilpailua vääristävästä järjestelystä luovuttaisiinkin, ei kuitenkaan ole tarpeen soveltaa markkinaehtoisesti toimimisen vaatimusta. Markkinapuutetilanteissa julkisyhteisön tai sen määräysvaltaan kuuluvan yksikön toiminnalla ei voi olla sellaisia kielteisiä kilpailuvaikutuksia, joita 3 momentissa säädetty vaatimus pyrki ehkäisemään. Markkinapuutteen olemassaoloa olisi arvioitava tiukasti ja huomioon tulisi ottaa vallitsevan kilpailutilanteen lisäksi myös potentiaalinen kilpailu, eli yksityisen toimijan alalle tulon mahdollisuus. Markkinapuutteesta ei voisi olla kyse silloin, jos julkisen toimijan soveltama menettely tai toiminnan rakenne voisi vahingoittaa kilpailua tai estää markkinoiden kehittymistä.

Kuntaliitto pitää perusteltuna kilpailulakiin sisällytetään säännös kilpailutilanteessa markkinoilla olevan taloudellisen toiminnan markkinaehtoisuuden vaatimuksesta, koska se kattavammin kuvaa sääntelyn tarkoitusta kuin pelkkä markkinaehtoisen hinnoittelun vaatimus.

Kuntaliitolla on kuitenkin tarve nostaa esille kysymyksiä, jotka tulisi lainvalmistelun jatkuessa asianmukaisesti selvittää, mitkä liittyvät kansallisen kilpailuneutraaliteettisäätelyn ja EU:n valtioneuvoston sääntelyn väliseen suhteeseen.

Kysymys on siitä, mikä on markkinaehtoisen toiminnan vaatimuksen suhde mahdollisuuteen antaa julkisen sektorin määräysvallassa olevalle taloudellisen toiminnan harjoittajalle EU:n valtioneuvoston sääntöjen mukaisesti julkista tukea.

Kuntaliiton mukaan kansallisella sääntelyllä ei tulisi vaikeuttaa tai rajoittaa julkisen sektorin mahdollisuutta tarkoituksenmukaisella tavalla tukea EU:n valtioneuvoston sääntöjen mukaisesti julkisen sektorin määräysvallassa olevaa kilpailutilanteessa markkinoilla olevaa taloudellista toimintaa.

Kansallisella sääntelyllä ei tule heikentää julkisen sektorin mahdollisuutta asianmukaisesti reagoida eri syistä aiheutuviin häiriötilanteisiin markkinoilla. Muuttunut maailmanpoliittinen tilanne ja sen häiriöherkyys sekä suurvaltojen välinen teollisuuspoliittinen taistelu antaa aiheen myös Suomen etukäteen varautua siihen, että eri jäsenvaltiot tulevat jatkossa aikaisemmasta poiketen harjoittamaan varsin voimakasta tukikilpailua oman maan etujen mukaisesti.

Kilpailuneutraliteettisääntelyllä ei tule estää julkisen sektorin asianmukaisia mahdollisuuksia myöntää EU:n valtioneuvoston mukaisesti tukia niiden määräysvallassa oleville toimijoille, ellei niiden myöntäminen ole selkeästi haitallista terveen ja toimivan markkinoiden toiminnan kannalta.

Julkisen sektori omistaa laajasti muun muassa esim. energiasektorilla toimivia yhtiöitä ja niiden toimintaan on oltava mahdollisuus myöntää EU:n valtioneuvoston puitteissa tarvittaessa tukea, jotta toimijat säilyisivät kilpailukykyisiä tehdä tarvittavia investointeja esim. vihreään siirtymään. Vastaavia julkisen sektorin määräysvallassa olevia toimijoita on myös muilla toimialoilla nyt ja myös tulevaisuudessa eikä kansallisella sääntelyllä tule heikentää perusteetta niiden toimintaedellytyksiä tehdä investointeja tulevaisuudessa yhteiskunnan kannalta hyödyllisiin hankkeisiin osittain julkisen tuen vivuttamana.

Itsearviointivelvollisuus ja sen dokumentointi

Voimassa olevaa kilpailulain kilpailuneutraliteettisääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi julkisyhteisöille ja niiden määräysvaltaan kuuluville yksiköille asetettavalla itsearviointi- ja dokumentointivelvoitteella. Velvoitteella parannettaisiin julkisyhteisöjen ja niiden määräysvallassa olevien yksiköiden oman toimintansa luonteen ja vaikutusten arviointia sekä tehostettaisiin KKV:n kilpailuneutraliteettivalvontaa varmistamalla paremmat lähtötiedot neutraliteettitapausten selvittämiseksi. Velvoite ei tarkoittaisi uutta julkisyhteisöihin kohdistuvaa raportointivelvollisuutta, sillä julkisyhteisön tulisi säilyttää pykälän nojalla laadittu kirjallinen itsearviointi ja se täytyisi toimittaa KKV:lle vain nimenomaisen pyynnön perusteella. Itsearviointia ei myöskään täytyisi saattaa julkisesti saataville.

Itsearvioinnin olisi velvollinen laatimaan se taho, joka harjoittaa itsearviointivelvoitteen piiriin kuuluvaa toimintaa.

Kilpailulain 30 c §:ssä säädettäisiin kirjallisen itsearvioinnin sisällöstä, muodosta, laaditun arvioinnin säilytysajasta, itsearvioinnin päivittämisestä ja itsearviointivelvollisuuden jatkumisesta sekä velvollisuudesta luovuttaa arviointi KKV:lle.

Itsearvioinnin olisi sisällettävä kuvaus kilpailutilanteesta markkinoilla tapahtuvasta taloudellisesta toiminnasta. Kuvaukseen tulisi sisällyttää vähintään tiedot siitä, millaisesta toiminnasta on kyse, eli kuvata mitä tavaroita tai palveluja tarjotaan ja kenelle niitä myydään. Tavaroiden tai palvelujen ostajia ei tarvitsisi kuvata asiakaskohtaisesti, vaan tieto asiakasryhmistä olisi riittävä. Kuvauksessa kerrottaisiin tieto siitä, myydäänkö tavaroita tai palveluja esimerkiksi kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille tai muille ulkopuolisille tahoille vai onko osallistuttu tarjouskilpailuun.

Toiminnan kuvauksen lisäksi itsearvioinnissa olisi esitettävä joko selvitys niistä keinoista, joilla julkisyhteisö tai sen määräysvallassa oleva yksikkö on varmistanut ehdotetussa 30 b §:n 3 momentissa säädettyjen markkinaehtoisuuden toiminnan koskevien vaatimusten täyttymisen tai että toiminta ei vääristä tai ole omiaan vääristämään terveen ja toimivan kilpailun edellytyksiä markkinoilla taikka ei estä tai ole omiaan estämään terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun syntymistä tai kehittymistä, tai vaihtoehtoisesti selvitys perusteista, joiden nojalla julkisyhteisö tai sen määräysvallassa oleva yksikkö on katsonut, ettei 30 b §:n 3 momentti sovellu sen harjoittamaan toimintaan.

KKV valvoisi säädettyjen velvollisuuksien noudattamista ja laiminlyöntitilanteessa virastolla olisi toimivalta sakon uhalla velvoittaa esim. kuntaa varmistamaan velvoitteiden noudattamisen määräämässään ajassa. Viime kädessä määräysvaltaa käyttävä julkisyhteisö vastaisi niiden määräysvaltaan kuuluva yksikkö on laatinut itsearviointin säännöksessä tarkoitetulla tavalla. Jos itsearviointia ei ole tehty KKV:n määräämässä ajassa, niin virastolla olisi toimivalta kieltää kyseisen toiminnan harjoittaminen siihen asti, kunnes velvoite on täytetty. Kieltäminen tulisi perustelujen mukaan kyseeseen vain sellaisissa tilanteissa, joissa olisi selvästi kyse kilpailutilanteesta markkinoilla olevasta toiminnasta.

Kuntaliitto pitää perusteltuna itsearviointi- ja dokumentointivelvollisuuden säätämistä pääpiirteittäin esitetyllä tavalla, koska velvoitteella parannettaisiin julkisyhteisöjen ja niiden määräys vallassa olevien yksiköiden oman toimintansa luonteen ja vaikutusten arviointia sekä tehostettaisiin KKV:n kilpailuneutraliteettivalvontaa varmistamalla paremmat lähtötiedot neutraliteettitapausten selvittämiseksi.

Kuntaliiton käsityksen mukaan sakon uhka tuli kuitenkin asettaa sille taholle, jolla on parhaat edellytykset täyttää säännöksen velvoitteet, minkä vuoksi julkisyhteisön määräysvallassa olevan itsenäisen oikeushenkilön laiminlyödessä säännöksen mukaiset velvoitteet sakon uhka tulisi asettaa nimenomaan kyseiselle oikeushenkilölle eikä sen omistajalle. Kuntaliiton käsityksen mukaan kysymys on nimenomaisesti sellaisten velvollisuuksien täyttämistä, josta vastaa itsenäisen oikeushenkilön hallitus, koska kysymys nimenomaan yhtiön toiminnan ja hallinnon järjestämisestä lain edellyttämällä tavalla, mikä kuuluu selkeästi esim. osakeyhtiölain perusteella yhtiön hallituksen vastuulle eikä omistajien vastuulle (OYL 6 luku 2 §). Osakkeenomistajalle ei ole oikeutta ilman hallituksen myötävaikutusta edes saada itselleen sellaisia tietoja, joiden perusteella osakkeenomistajilla olisi riittävät tiedot sen arvioimiseen, täyttävätkö kaikki yhtiön toiminnot sääntelyn edellyttämät vaatimukset.

Kuntaliiton käsityksen mukaan KKV:lle ei tule antaa oikeutta määrätä toiminta lopetettavaksi itsearviointin dokumentoinnin laiminlyönnin vuoksi, koska se on selkeästi kohtuuton seuraus laiminlyönnistä. Kyseisessä tilanteessa voisi olla perustellumpaa se, että virastolla on oikeus asettaa edellistä ankarampi uhkasakko kyseisen velvoitteen täyttämiseksi kuin määrä toiminta lopetettavaksi siihen saakka, kunnes velvoite on täytetty.

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että itsearviointi ja sen dokumentointi voitaisiin hoitaa siten, että siitä aiheutuisi mahdollisimman vähän hallinnollista työtä ja taloudellisia kustannuksia. Tämä on erityisen perustelua julkisen sektorin määräysvallassa olevien yhtiöiden ja yhteisöjen osalta, koska vastaavia kustannuksia ei aiheudu niiden kilpailijoille, jota ovat yksityisessä omistuksessa.

Kuntaliitto pitää erittäin hyvänä seikkana sitä, että itsearviointin laatimisen helpottamiseksi KKV on ilmaissut valmiutensa laatia suuntaviivat itsearviointin tueksi sekä antaa ohjeistusta itsearviointia suorittaville toimijoille, minkä voidaan arvioida vähentävän jossain määrin kirjallisen itsearviointin laatimisesta aiheutuvan työn määrää.

Tärkeää on kuitenkin havaita, että hallinnollista työtä ja kustannus ei välttämättä pelkästään synny itsearviointista ja sen dokumentoinnista, koska on oletettavaa, että toimijan kanssa kilpailevat tahot ja tiedotusvälineet voivat pyrkiä saamaan itsearviointia koskevan dokumentin itselleen suoraan julkisen sektorin määräysvallassa olevalta yhtiöltä tai omistajilta julkisuuslainsäädännön perustella. Tuolloin tietopyynnön kohteena olevan tahon, jolla on kyseiset tiedot hallussaan, on arvioitava, sovelletaanko tilanteessa julkisuuslainsäädäntöä ja jos sovelletaan, mitä tietoja tietopyynnön antajalle voidaan antaa ilman, että paljastetaan esim. liikesalaisuuteen liittyviä tietoja tai muita

tietoja, jotka julkisuuslainsäädännön perusteella on pidettävä salassa. Erimielisyystilanteessa asian viime kädessä ratkaisee KHO.

Kirjanpidon eriyttämiseen liittyvä taloudellisen toiminnan kuvaus

KKV:n kilpailuneutraliteettivalvonnan tehostamiseksi kirjanpidon eriyttämistä koskevaan kilpailulain 30 d §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan pykälän nojalla laadittavan tilikausikohtaisen tuloslaskelman lisätietona on esitettävä selkeä kuvaus siitä kilpailutilanteesta markkinoilla tapahtuvasta taloudellisesta toiminnasta, josta tilikausikohtainen tuloslaskelma on laadittu. Kilpailuneutraliteettivalvonnan tehokkuuden ja tarkoituksenmukaisen kohdentumisen kannalta on voitava arvioida, mitä toimintaa 30 d §:n nojalla eriytetty laskelma koskee ja kuvaako laskelma tosiasiallisesti yksityisen elinkeinotoiminnan kanssa samoilla markkinoilla harjoitettavaa toimintaa. Kuvaus kilpailutilanteesta markkinoilla harjoitettavasta taloudellisesta toiminnasta osana tuloslaskelman tietoja mahdollistaisi tämän arvioinnin ja toteuttaisi paremmin kirjanpidon eriyttämistä koskevan 30 d §:n säätämisen taustalla olevia tavoitteita.

Momenttiin lisättävässä säännöksessä tarkoitettuun kuvaukseen tulisi sisällyttää vähintään tiedot siitä, millaisesta toiminnasta on kyse, eli mitä tavaroita tai palveluja tarjotaan ja kenelle niitä myydään. Kuvausta asiakkaista ei tulisi eritellä asiakaskohtaisesti, vaan asiakasryhmittäin siten, että kuvauksesta ilmenee, onko tavaroita tai palveluja myyty esimerkiksi kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille, ulkopuolisille tahoille vai onko kyseessä tarjouskilpailuun osallistuminen.

Kuntaliitto pitää ehdotusta perusteltuna, koska kuvaus parantaisi KKV:n valvontamahdollisuuksia ja myös valvonnan resurssien kohdistumisen tarkoituksenmukaisella tavalla ottaen huomioon sääntelyn keskeiset tavoitteet.

Kuntaliitto ehdottaa, että kirjanpidon eriyttämis- ja itsearviointivelvollisuuden kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan raja-arvona olevaa 40.000 euron vuosittaista liikevaihdon määrää korotettaisiin rahanarvon muutoksen vuoksi 60.000 euroon. Suhteellisesti vastaavan suuruisia korotuksia samasta syystä on tehty esim. EU:n valtiontukisäännöksiä raja-arvoihin de minimis-tuen enimmäismäärään seurantajaksona.

Asioiden tärkeysjärjestys ja tutkimatta jättäminen

Kilpailulain 32 §:n priorisointisääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että KKV voisi poistaa neutraliteettiasian käsittelystä myös sillä perusteella, ettei ole todennäköistä, että julkisyhteisön tai sen määräysvallassa olevan yksikön toiminnassa olisi kyse kilpailutilanteesta markkinoilla tapahtuvasta taloudellisesta toiminnasta.

Kuntaliitto kannattaa ehdotusta, koska tuolloin viraston valvontaresurssit voidaan kohdentaa tarkoituksenmukaisella tavalla sellaiseen toimintaan, joka tapahtuu selvästi kilpailuilla markkinoilla.

Lopuksi

Kuntaliitto kiinnittää huomiota siihen, että hallitusohjelma edellyttää pidättyväistä suhtautumista kuntia ja kuntakonserneja koskevien normien lisäämiseen ja kunnille annettujen tehtävien lisäämisen tai laajentamisen aiheuttamat kustannukset tulee kompensoida niille.

Nyt ehdotetusta itsearvioinnista ja sen dokumentoimisesta sekä kirjanpidon eriyttämisestä aiheutuu sen kohteille uutta hallinnollista taakkaa ja taloudellisia kustannuksia, mitkä tulee asianmukaisesti selvittää ja saadun lausuntopalautteen perusteella tarkemmin arvioida, miten hallinnollista taakkaa ja taloudellisia kustannuksia voitaisiin vielä tarkoituksenmukaisella tavalla pyrkiä vähentämään sääntelyn tavoitteiden siitä kärsimättä.

Myllymäki Juha
Suomen Kuntaliitto ry

Lebedeff Pirkka-Petri
Suomen Kuntaliitto ry - Laki